

PRIKAZ PRVE HRVATSKE KONFERENCIJE O SUPERVIZIJI

Opatija, od 20. do 22. travnja, 2006.

Prva hrvatska konferencija o superviziji održana je od 20. do 22. travnja 2006. godine u Opatiji pod nazivom *Supervizija - pretpostavka kvalitete rada s djecom, mladima i obiteljima*.

Konferenciju su organizirali Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Društvo za psihološku pomoć i Hrvatsko društvo za superviziju i organizacijski razvoj.

Na konferenciji je sudjelovalo 300 stručnjaka iz sustava obrazovanja, socijalne skrbi, nevladinih organizacija te polaznika poslijediplomskih studija iz područja društveno-humanističkih znanosti. Konferencija je organizirana s ciljem pružanja novih znanja o superviziji i međusobne razmjene iskustva sudionika iz zemlje i inozemstva. Također, cilj konferencije je bio pružiti prostor za konstruktivnu raspravu o uvođenju supervizije u sustave socijalne skrbi i obrazovanja te u organizacije civilnog društva.

Tijekom tri radna dana održan je niz plenarnih predavanja, seminara, iskustvenih radionica i okruglih stolova. Svaki dan održana su plenarna predavanja nakon kojih su sudionici mogli odabrati sudjelovanje u seminarskim grupama ili iskustvenim radionicama, ovisno o svojim sklonostima i zainteresiranosti za pojedinu temu.

Plenarna predavanja održali su različiti domaći i strani stručnjaci na području supervizije. Prvo plenarno predavanje održala je Marina Ajduković sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u kojem je govorila o značaju supervizije za kvalitetni rad s djecom, mladima i

obiteljima. Zatim su slijedila dva predavanja koja su u najširem smislu govorila o superviziji i obrazovanju. Jasenka Pregrad iz Savjetovališta »Homa«, Zagreb, predstavila je iskustva i izazove uvođenja supervizije u sustav prosvjete, pri čemu je navela i rezultate istraživanja o potrebi nastavnika za uvođenjem supervizije u škole, dok je Lilja Cajvert sa Studija za socijalni rad Sveučilišta u Göteborgu, Švedska, podijelila svoja znanja o sličnostima i razlikama supervizijske prakse i supervizije tijekom edukacije.

Drugog dana konferencije u jutarnjem terminu plenarno predavanje o superviziji stručnjaka koji rade s obiteljskim nasiljem održala je gošća iz Austrije, Rosa Logar iz Intervencijskog centra za žene žrtve nasilja, Beč. Govorilo se o problemima i specifičnostima rada sa zlostavljanim ženama te njihovim najčešćim reakcijama na situaciju u kojoj se nalaze. Pritom je posebna pažnja posvećena značaju Stockholmovog sindroma (pojava da se žrtva identificira s agresorom) te osjećajima srama i krivnje žrtve koji otežavaju put k oporavku. Za stručnjake je najvažnije da ostvare odnos s klijenticom temeljen na povjerenju, sigurnosti i osnaživanju. Rosa Logar je također naglasak stavila na potencijalne teškoće do kojih stručnjak može doći u radu, kao što su kontratransfer i posredna traumatizacija, koje su ujedno i najčešće teme na superviziji. Možemo reći da je zadatak supervizora pomoći terapeutima da razviju djelotvorne strategije nošenja sa stresom i postavljanja granica kako bi zaštitili sebe od priča s kojima se susreću u radu sa žrtvama nasilja.

Nakon predavanja održavale su se paralelne radionice i seminari. Sudionici konferencije imali su priliku sudjelovati u radu različitih grupa. Teme koje su obrađivane na seminarima i radionicama bile su namijenjene pojedinim grupama stručnjaka. Supervizorima je bio namijenjen seminar Irene Bezić iz zagrebačkog savjetovališta »Idemo dalje« pod nazivom *Strukturiranje i postavljanje problema u superviziji*. Ostalim sudionicima bio je namijenjen seminar gosta iz Danske, Jespera Juula s Kemplerovog instituta o konceptu *Kompetencije u odnosima*. Juul je u svom izlaganju opisao tri funkcije, odnosno razine supervizije na kojima supervizor treba raditi - profesionalno učenje, osobni razvoj i kontrola kvalitete rada superviziranih. Poseban naglasak je stavljen na korištenje različitih metoda u radu, pri čemu je Jesper Juul istaknuo kako metode ne služe klijentima nego stručnjacima budući da metoda nikada ne može postići ono što sam terapeut ne može postići. Također, potrebno je da stručnjaci uravnoteže svoje profesionalne i administrativne vrijednosti i dužnosti kako ne bi došlo do sagorijevanja na poslu, a što postaje sve veći problem u poslovnom svijetu. Sudionici su na seminaru imali prilike proraditi i neke svoje probleme s kojima su se susreli u radu koji su izlagaču bili temelj za demonstraciju pojedinih mogućih načina rada u superviziji. Pritom je Juul posebnu pažnju posvetio najčešćim greškama u definiranju problema (kada se problem, odnosno posljedice ponašanja pojedinca gledaju odvojeno od njega kao osobe) te pretjeranom postavljanju pitanja klijentima koja stručnjaka udaljavaju od njega i rezultiraju njegovim otporom.

Ostali sudionici konferencije imali su priliku sudjelovati u radu nekoliko seminarskih grupa koje su na različite načine pokrivalo široko područje upotrebe supervizije. Alenka

Kobolt s Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani i Antonija Žižak, s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održale su seminar na temu *Supervizija timova*, dok su četiri predavača: Damir Sertić, »Supera poslovno upravljanje«, Zagreb, Marina Ajduković, Wolfgang Knopf i Louis Van Kessel održali seminar o sličnostima i razlikama *Coachinga i supervizije*.

Sudionici konferencije bili su uključeni i u radionice u kojima se u manjim grupama produbljivala pojedina tema. Zdenka Pantić iz zagrebačkog savjetovaništa »Ejrena« i Zdravko Bokulić, »Pro Futura - poduka i savjetovanje«, održali su radionicu na temu *Integrativna supervizija kao metoda razvoja profesionalne kompetentnosti učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u odgojno-obrazovnom radu*. Ravnatelji iz sustava socijalne skrbi sudjelovali su u njima namijenjenoj radionici Vesne Orač i Zvonka Kovačića iz centara za socijalni rad pod nazivom *Značaj i način organiziranja supervizije za ravnatelje u sustavu socijalne skrbi*.

U popodnevним satima drugog dana konferencije plenarno predavanje o etičkim pitanjima i supervizijskom radu održao je Wolfgang Knopf, predstavnik ANSE i Systeamia iz Beča, a nakon izlaganja ponovno su održane paralelne radionice i seminari. Ovog puta su supervizori mogli sudjelovati na seminaru na kojem se raspravljalo o *Kompetencijama supervizora u superviziji* koji je vodila Sonja Žorga s Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, Slovenija. Svi drugi sudionici konferencije mogli su sudjelovati u radu nekoliko seminara. Irena Bezić održala je seminar pod nazivom *Supervizija kao način razvijanja samopouzdanja i sposobnosti podnošenja kritike* u kojem je naglasak stavila na odgovornosti supervizora i superviziranih u samom postupku supervizije. Sudionici seminara su imali prilike razgovarati o trenucima u superviziji kada su se osjećali nelagodno, odnosno što je kod njih dovelo do zatvaranja i potrebe za neiznošenjem problema na kojima žele raditi. Kroz različite aktivnosti donijeli su se zaključci o čemu sve supervizor treba voditi računa kako bi unaprijedio samopouzdanje i samopoštovanje superviziranih, kao na primjer o predirektivnom pristupu supervizora ili nepodržavajućoj supervizijskoj grupi.

Osim plenarnog predavanja u jutarnjem dijelu programa, Rosa Logar je seminarom produbila problematiku supervizije stručnjaka koji rade s obiteljskim nasiljem, dok je Jasenka Pregrad održala i seminar na temu *Razvoj osobne i profesionalne odgovornosti kroz superviziju*. Kristina Urbanc i Marijana Kletečki Radović sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održale su seminar pod nazivom *Aktivno učenje, kritičko mišljenje i supervizija u procesu profesionalne identifikacije*. Sudionici konferencije birali su i iskustvenu radionicu Ljiljane Igrić s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta iz Zagreba i Zdenke Pantić na temu *Integrativna supervizija u razvoju profesionalne kompetencije prosvjetnih djelatnika za edukacijsku inkluziju*.

Tri paralelna okrugla stola doticala su različita područja u kojima bi supervizija trebala biti afirmirana. Dean Ajduković i Lidija Arambašić s Odsjeka za psihologiju Filozofskog

fakulteta i Društva za psihološku pomoć, Zagreb, vodili su okrugli stol pod nazivom *Supervizija u udrugama civilnog društva*.

Drugi okrugli stol govorio je o *Superviziji u sustavu socijalne skrbi*. Njega su vodile Olga Petak iz Centra za socijalnu skrb Zagreb i Hrvatskog društva za superviziju i organizacijski razvoj i Tatjana Katkić Stanić iz Centra za socijalnu skrb Zagreb i Hrvatske udruge socijalnih radnika. Treći okrugli stol pokrivaio je temu *Supervizija u školama*, a vodile su ga Liljana Igrić, Jasenka Pregrad i Majda Fajdetic iz Zavoda za školstvo RH.

Treći dan konferencije ponudio je jedno plenarno predavanje o mogućnostima i načinu promjene i razvoja supervizijskog odnosa pod vidom interpersonalne neurobiologije, koji je održala Ljiljana Bastaić iz Privatne psihijatrijske ordinacije, Zagreb. U predavanju je dr. Bastaić kroz spoznaje neurobiologije povezala rast i razvoj članova supervizije s razvojem djeteta i procesom osamostaljivanja od roditelja, odnosno u prvom slučaju od supervizora.

Nakon predavanja, seminare za supervizore održali su Lilja Cajvert pod nazivom *Procesna ilili metodska supervizija* i Louis Van Kessel iz Nizozemske pod nazivom *Intervizija - model organiziranja supervizijskog rada*. Louis Van Kessel je objasnio pojam intervizije kao oblik učenja među ravnopravnim stručnjacima koji je usmjeren na razvoj profesionalnih kompetencija, a provodi se u organizacijama, profesionalnim udrugama i edukativnim programima. U organiziranju intervizije bitno je da su grupe sastavljene od kolega koji ne rade zajedno u istom timu i da su susreti dobro strukturirani.

Zadnjeg dana konferencije zbog velikog zanimanja ponovljen je seminar Jespera Juula o konceptu *Kompetencije u odnosima*. Uz to, održan je seminar Josipa Jankovića sa Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na temu *Supervizija preventivnih programa namijenjenih djeci i mladima*. Seminar je bio otvoren za sve sudionike konferencije kao i radionica Ljiljane Bastaić o značaju imagoaterapije i interpersonalne neurobiologije za objašnjenje odnosa. Antonija Žižak i Alenka Kobolt održale su radionicu na temu *Izazovi supervizije u odgojnim institucijama za djecu i mlade* na kojoj su sudionici razgovarali o problemima na koje su naišli u svom radu, za koje im je bila potrebna supervizija. Naglasak je stavljen na očekivanja koja sudionici imaju od supervizije kao na primjer podršku u radu, prorađivanje neugodnih emocija, te na percepciju izazova i potencijalnih ograničenja supervizora u radu s djelatnicima u odgojnim institucijama.

Možemo reći da je prva hrvatska konferencija o superviziji privukla brojne stručnjake iz područja socijalne skrbi, obrazovanja, civilnog sektora i supervizore koji su imali priliku u vrlo intenzivnom trodnevnom druženju steći uvid u nova znanja i trendove na području supervizije. Također, imali su priliku izmijeniti svoja iskustva i raspravljati o problemima, ali i mogućnostima za daljnji razvoj i afirmaciju supervizije u Hrvatskoj.

Priredile: Vanja Branica i Linda Rajhvajn